

Geachte deelnemers aan het overleg Sociale Partners ING/NN en PFI,

In deze brief geeft het Algemeen Bestuur van Pensioenfonds ING graag een toelichting op invulling en eventuele afwijking van de transitieplannen van de sociale partners ING van 13 december 2024 en van sociale partners NN van 19 december 2024 met betrekking tot:

1. Bestemmingsreserve
2. Toekomstige opbouw bestaande arbeidsongeschikten
3. Zaken zoals boven- en ondergrenzen
4. Spreidingstermijn en gerichte vermogenstoedeling

Wij zullen in de brief stil staan bij de overwegingen die hieraan ten grondslag liggen, omdat het Algemeen Bestuur dat vindt passen in de transparante relatie die wij, naar onze mening, als gesprekspartners de laatste jaren hebben opgebouwd.

Ten aanzien van de bestemmingsreserve en toekomstige opbouw bestaande arbeidsongeschikten merken wij graag op dat deze onderwerpen in de zeer nabije toekomst verder met u besproken zullen worden. Punt 3, zoals eerder met u besproken, treft u in de bijlage bij deze brief aan.

Over het voornemen om in afwijking van eerdere uitkomsten te opteren voor een spreidingstermijn van 10 jaar in combinatie met een gerichte vermogenstoedeling van 3% het volgende:

Transitieplannen

In de gesprekken die sociale partners en PFI hebben gevoerd over de Wtp konden wij ons gezamenlijk, na rijp en amper beraad, vinden in de spreidingstermijn van 20 jaar in combinatie met een gerichte vermogenstoedeling van 0,9%. De spreidingstermijn en gerichte vermogenstoedeling worden dan ook benoemd in de transitieplannen.

Echter:

Overige stakeholders

Zowel de verenigingen van gepensioneerden ING en NN als het Verantwoordingsorgaan van PFI gaven in hun reacties aan een voorkeur te hebben voor de standaard spreidingstermijn van 10 jaar. Het Verantwoordingsorgaan vroeg het bestuur om aan te tonen dat evenwichtigheid *niet* bereikt kon worden met een standaard spreidingstermijn van 10 jaar. Het Verantwoordingsorgaan bleek hierbij niet overtuigd van de noodzaak voor een spreidingstermijn van 20 jaar en gaf te kennen dat een keuze voor een spreidingstermijn van 20 jaar bij bepaalde geledingen binnen het Verantwoordingsorgaan tot een negatief advies zou kunnen leiden.

Naast deze weerstand vanuit het Verantwoordingsorgaan en de verenigingen, werd uit de dossiers van andere pensioenfondsen duidelijk, dat ook DNB in de beoordeling van

invaarverzoeken dezelfde benadering hanteert: kan evenwichtigheid niet bereikt worden met de standaard spreidingstermijn van 10 jaar?

Voortschrijdend inzicht

Dit bracht het bestuur er toe de transitie-effecten te onderzoeken bij 10 jaar spreidingstermijn in combinatie met een hoger budget voor gerichte vermogenstoedeling van 3%. Deze is afgezet tegen de regeling met een spreidingstermijn van 20 jaar en een gerichte vermogenstoedeling budget van 0,9%. Uit deze onderzoeken kwam naar voren dat de uitkomsten net zo evenwichtig en op onderdelen in beperkte mate evenwichtiger waren. Met name dit argument heeft ertoe geleid dat het bestuur van PFI op basis van de volgende afwegingen gekozen heeft voor het wijzigen van de spreidingstermijn van 20 jaar i.c.m. een budget van 0,9% gerichte vermogenstoedeling naar 10 jaar i.c.m. een budget van 3% gerichte vermogenstoedeling. Het feit dat het Verantwoordingsorgaan deze richting preferabel vindt, is een bijkomend argument voor deze keuze. Datzelfde geldt voor het feit dat de wetgever een spreidingstermijn van 10 jaar als default heeft gekozen en dat een andere spreidingstermijn meer overleg met DNB als toezichthouder daarop zal vergen.

Netto profijt

Uit de resultaten bij een spreidingstermijn van 10 jaar in combinatie met 3% gerichte vermogenstoedeling voor het basisscenario bleek, dat deze variant tot een vlakker netto profijt leidde dan de combinatie 20 jaar/0,9%. Met name het hogere gerichte vermogenstoedeling-budget werkt sterk nivellerend. Dit budget is effectief omdat het vermogen voor de leeftijdsgroep waarop het voornamelijk wordt toegepast (leeftijden onder 60 jaar) slechts 30% van het fondsvermogen bedraagt. 3% vermogen voor gerichte vermogenstoedeling, voor 30% van het vermogen, vertaalt zich voor die groep in 10% ruimte om netto profijt te verbeteren.

De effectiviteit en robuustheid blijkt ook bij alternatieve scenario's (hoge, lage dekkingsgraden, renteschokken). De verhouding tussen het laagste netto profijt en het gemiddelde niveau blijft rond 99%. Bij de, aanvankelijk sterk aangehangen, variant met 20 jaar en 0,9% gerichte vermogenstoedeling, is de spreiding groter en kon de verhouding dalen tot 97,2%.

Scenario	Spreidingstermijn 20jr	Spreidingstermijn 10jr
	0,9% GVT	3% GVT
Basisscenario	98,9%	99,3%
InvaarDG 170%	99,4%	98,6%
InvaarDG 120%	98,2%	99,8%

Basis_RTS+1%	99,7%	99,7%
Basis_RTS-1%	97,8%	98,8%
InvaarDG 120% & RTS-1%	97,2%	99,4%

Tabel 1: Maatstaf $NP_{\min}/NP_{\text{gemiddeld}}$ (conform transitieplannen)

Invaarratio's

Een wijziging van de spreidingstermijn en gerichte vermogenstoedeling heeft een herschikking van het te verdelen vermogen tot gevolg. Een hoger netto profijt hangt samen met een hogere invaarratio. Voor de leeftijden die als gevolg van de wijziging van de spreidingstermijn en gerichte vermogenstoedeling een hoger (cq lager) netto profijt hebben, hebben ook een hogere (cq lagere) invaarratio. De impact van wijziging van spreidingstermijn naar 10 jaar in combinatie met een gerichte vermogenstoedeling van 3% is relatief beperkt, zoals de onderstaande tabel aangeeft. Het totale toe te delen vermogen blijft gelijk, wat betekent dat in situaties waarin een leeftijdscohort een hoger vermogen toebedeeld krijgt, een ander leeftijdscohort iets minder toebedeeld krijgt. In alle gevallen geldt dat ten opzichte van het FTK de invaarratio's, ongeacht scenario en ongeacht gekozen spreidingstermijn, positief zijn. De gekozen leeftijdscohorten sluiten aan met de leeftijdscohorten zoals die in de transitieplannen zijn gehanteerd bij het tonen van het pensioenresultaat.

Scenario	t/m 39	40-49	50-59	60-64	65-74	75-84	85-104
Basisscenario	2,7%	1,3%	0,6%	-0,1%	-0,8%	1,0%	1,4%
InvaarDG 170%	1,8%	0,2%	-0,8%	-1,7%	0,4%	3,7%	0,1%
InvaarDG 120%	3,5%	2,3%	1,8%	0,6%	-1,3%	-1,1%	-0,4%
Basis_RTS+1%	2,5%	1,0%	0,2%	-0,1%	-0,5%	0,8%	0,5%
Basis_RTS-1%	3,1%	1,8%	1,1%	-0,8%	-0,9%	1,1%	1,7%
InvaarDG 120% & RTS-1%	4,2%	3,0%	2,5%	0,1%	-1,7%	-1,1%	-0,4%

Tabel 2: Relatieve verschil invaarratio ($\text{Invaarratio}_{10\text{jr}3\%} - \text{Invaarratio}_{20\text{jr}0,9\%}$)/ $\text{Invaarratio}_{20\text{jr}0,9\%}$

Pensioenresultaten

De verwachte gevolgen van de wijziging van spreidingstermijn in combinatie met de hogere gerichte vermogenstoedeling op de pensioenresultaten zijn in lijn met de verwachte gevolgen op de invaarratio's. De hoogte van de pensioenresultaten worden namelijk gedreven door de startpositie van het vermogen en de economische ontwikkelingen naar de toekomst toe in de verschillende scenario's. Deze economische ontwikkelingen zijn onafhankelijk van de startpositie en zijn gelijk ongeacht de keuze

voor de spreidingstermijn en de gerichte vermogenstoedeling. Daarom zijn de gevolgen van een wijziging van de spreidingstermijn en de gerichte vermogenstoedeling op de pensioenresultaten in lijn met de gevolgen die bij de invaarratio's gelden. De uitkomsten uit tabel 2 gaan dus ook op voor de pensioenresultaten. In het ongunstigste geval gaan de invaarkapitalen met 1,7% minder omhooggaat.

Kortingskansen

De hoogte van de kortingskansen worden bepaald door de economische scenario's naar de toekomst toe. Deze zijn onafhankelijk van de startpositie. Daarmee heeft een wijziging van de spreidingstermijn en de gerichte vermogenstoedeling geen effect op de hoogte van de kortingskansen.

Overwegingen

Bij het beoordelen van de kwalitatieve (en kwantitatieve) afwegingen moet eenieder zich ervan bewust zijn, dat op het moment van invaren de actuele dekkinggraad van het Fonds een grote invloed zal hebben op het netto profijt, de invaarratio's en de pensioenresultaten. Het is daarom belangrijk om ons niet blind te staren op de hoogte van de cijfers die uit de kwantitatieve afweging volgen. De exacte effecten zijn niet te geven, maar er is wel rekening gehouden met redelijkerwijs voorzienbare economische en financiële risico's (bijvoorbeeld dekkinggraad 120% / 170%).

Daarnaast is het voor de overgang naar de Wtp belangrijk dat alle stakeholders zich gehoord voelen en zich herkennen in de uiteindelijk gekozen parameters. Op deze manier is er draagvlak voor de overgang naar de Wtp. Alle stakeholders willen dat de overgang naar de Wtp op een beheerste, zorgvuldige en evenwichtige wijze plaatsvindt. Dit betekent dat wij elkaars afwegingen en motivaties uiteraard moeten meenemen in het proces.

Samengevat geldt dat de wijziging van de spreidingsperiode van de gerichte vermogenstoedeling van 20 jaar/0,9% naar 10 jaar/3%:

- ☒ Een nettoprofijsresultaat geeft dat qua gelijkmatigheid stabiel(er)/evenwichtiger is onder verschillende scenario's (hoofdargument).
- ☒ Nog steeds wordt voldaan aan de kaders die de sociale partners in de transitieplannen hebben vastgelegd.
- ☒ Tegemoet komt aan de kritiek van VO en van VO ING/ VO NN.
- ☒ Voorkomt dat (een geleiding van) het VO op dit onderdeel (naar verwachting) een negatief advies geeft.
- ☒ Voldoet aan de het uitgangspunt van DNB om evenwichtigheid te realiseren bij een spreidingstermijn van 10 jaar en dat iedere afwijking een sterke argumentatie behoeft.

De vraag aan de sociale partners is:

PFI heeft in de vergadering van 21 november, gezien de bovenstaande argumentatie, het voorgenomen besluit tot invaren genomen met daarbij de spreidingstermijn van 10 jaar en de gerichte vermogenstoedeling van 3% onder voorbehoud van het antwoord van de sociale partners op onderstaande vraag.

PFI wil van sociale partners weten of ze de argumentatie en overwegingen van PFI kunnen volgen en zich daarin kunnen vinden, zodat het voorbehoud in het voorgenomen fondsbesluit wordt weggenomen.

Met vriendelijke groeten,

Namens het Algemeen Bestuur van Stichting Pensioenfonds ING,

Peter van Meel

Uitvoerend Bestuurder

Bijlage:

1. Bovengrenzen voor pensioenverwachting en nettoprofijs

1.1 Pensioenverwachting:

In aanvulling op de in de transitieplannen opgenomen ondergrenzen voor de wijziging van de pensioenverwachtingen, zijn hieronder de bovengrenzen voor de wijziging van de pensioenverwachting zoals door sociale partners opgesteld, weergegeven:

Tabel: bovengrenzen per leeftijdscategorie voor pensioenverwachtingen

Bovengrens voor de wijziging van de pensioenverwachting van gewezen deelnemers					
	t/m 29 jaar	30 – 39 jaar	40 – 49 jaar	50 - 59 jaar	Vanaf 60 jaar
Pessimistisch	0%	0%	10%	20%	30%
Neutraal	400%	400%	300%	200%	100%
Optimistisch	1600%	1600%	1200%	800%	400%

Bovengrens voor de wijziging van de pensioenverwachting van pensioengerechtigde deelnemers					
	t/m 39 jaar	40 – 49 jaar	50 – 59 jaar	60 - 69 jaar	Vanaf 70 jaar
Pessimistisch	50%	45%	40%	35%	30%
Neutraal	150%	125%	100%	75%	50%
Optimistisch	360%	290%	220%	150%	80%

1.2 Nettoprofijs:

In aanvulling op de in de transitieplannen opgenomen voorwaardelijke minima m.b.t. de delta nettoprofijs en de formule voor een minimale verhouding tussen het laagste delta nettoprofijs en het gemiddelde nettoprofijs, bedraagt de bovengrens voor PFI voor alle leeftijden en scenario's: 30%.

2. Ondergrenzen voor pensioenverwachting bij oudere pensioengerechtigden (85 jaar en ouder)

De ondergrens voor de pensioenverwachting bedraagt 5% voor pensioengerechtigden tot leeftijd 85 jaar. In aanvulling hierop wordt voor de pensioengerechtigden van 85 jaar en ouder een ondergrens van 0% gehanteerd.

3. Toevoeging doelstellingen/voorrangsregels voor GVT voor vulregel SDR en OOP

Aanvullen Solidariteitsreserve (SDR)

De aanvulregel voor de solidariteitsreserve (SDR) is aangepast. Wanneer de SDR onder het streefniveau zakt wordt deze aangevuld uit het collectieve overrendement van *alle* deelnemers in plaats van uit het overrendement van het uitkeringscollectief.

Voor het nadeel dat slapers hierdoor ondervinden wordt aan de transitieplannen uitgewerkte voorrangsregels de volgende doelstelling voor gerichte vermogenstoedeling ter compensatie voor de slapers toegevoegd:

Compensatie voor het nadeel aangepaste vulregel SDR, via gerichte vermogenstoedeling. Hiermee is een budget gemoeid van circa 18 miljoen euro (0,1% van het vermogen). Op de transitiedatum wordt het precieze bedrag berekend en via gerichte vermogenstoedeling toebedeeld aan de betreffende deelnemers. Volgordelijk (voorrangsregels) komt deze toedeling vóór de stap waarin de nettoprofijsresultaten gelijkmatiger worden gemaakt vanuit het budget van 3% van het vermogen.

Aanvullen van de PPV's bij latent recht op OOP

Verder is, nu de pensioenregeling nader vorm heeft gekregen, afgesproken dat de persoonlijke pensioenvermogens (PPV's) van deelnemers die bij invaren geen partner hebben maar wel een (latent) recht op ongehuwden ouderdomspensioen (OOP) aangevuld worden via gerichte vermogenstoedeling. Deze deelnemers krijgen de waarde van hun aanspraak op OOP toegevoegd aan hun PPV voor ouderdomspensioen, als ware het een regulier ouderdomspensioen. Deze aanvulling luidt als volgt:

Compensatie voor het verdwijnen van OOP voor deelnemers met een OOP-aanspraak, die bij invaren geen partner hebben, gaat door middel van toebedeling via gerichte vermogenstoedeling. Hiermee is een budget gemoeid van circa 27 miljoen euro (0,1% van het vermogen). Op de transitiedatum wordt het precieze bedrag berekend en via gerichte vermogenstoedeling toebedeeld aan de betreffende deelnemers. Volgordelijk (voorrangsregels) komt deze toedeling vóór de stap waarin de nettoprofijsresultaten gelijkmatiger worden gemaakt vanuit het budget van 3% van het vermogen.

4. Hoogste dekkinggraad bij invaren

Ter aanvulling op de transitieplannen is de maximale invaardekkinggraad vastgesteld op 170%. Als deze grens wordt overschreden, treedt PFI in overleg met sociale partners over de gevolgen daarvan voor de besluitvorming